

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HAMİYET ÖZÇÜK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/15827)

Karar Tarihi: 19/7/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
Celal Mümtaz AKINCI
Recai AKYEL
Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU
Başvurucu : Hamiyet ÖZÇÜK
Vekili : Av. Ergün CANAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 16/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, murisi E.Ö.nün Hakkari ili Yüksekova ilçesi Dağlıca köyünde geçici köy korucusu olarak görev yaptığı sırada mayına basması sonucunda 22/7/2006 tarihinde vefat ettiğini iddia etmiştir.

9. Başvurucu 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında tazminat ödenmesi istemiyle 11/10/2006 tarihinde İçişleri Bakanlığına başvuruda bulunmuş, İçişleri Bakanlığı Nakdi Tazminat Komisyonunun 27/3/2007 tarihli işlemiyle başvuru reddedilmiştir.

10. Başvurucu, ret işlemine karşı 26/6/2007 tarihinde iptal ve tam yargı davası açmıştır.

11. Ankara 12. İdare Mahkemesinin 27/3/2008 tarihli ve E.2007/544, K.2008/307 sayılı kararı ile dava dilekçesinin 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2., 3. ve 5. maddeleri hükümlerine uygun düzenlenmediği gerekçesiyle dilekçenin reddine karar verilmiştir.

12. Başvurucu tarafından 9/6/2008 tarihinde yeni bir dava dilekçesi sunulmuştur.

13. Ankara 12. İdare Mahkemesinin 26/12/2008 tarihli ve E.2008/1200, K.2008/1620 sayılı kararı ile 7/5/2008 tarihinde tebliğ edilen dilekçe ret kararı üzerine başvurusunun dava dilekçesini 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca otuz gün içinde yenilemesi gerekirken bu süre aşıldıktan sonra 9/6/2008 tarihinde yenilediği, dolayısıyla davanın süre aşımına uğradığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

14. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 29/5/2014 tarihli ve E.2013/584, K.2014/4393 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir. Bu karar 18/8/2014 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiştir.

15. Başvurucu 16/9/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 19/7/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Selahattin Akyıl*, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin makul süre değerlendirmesinde, sürenin başlangıç kural olarak davanın ikame edildiği tarih olmakla beraber bazı özel durumlarda girişimin niteliği gözönünde tutularak uyuşmazlığın ortaya çıktığı daha önceki bir tarih başlangıç tarihi olarak kabul edilebilmektedir (*Selahattin Akyıl*, § 45). Somut başvuru açısından benzer bir durum söz konusu olup makul süre değerlendirmesinde nazara alınacak zaman diliminin başlangıç tarihi, başvurusunun 2330 sayılı Kanun kapsamında olduğunu iddia ettiği zararlarının giderilmesi talebiyle İçişleri Bakanlığına başvurduğu 11/10/2006 tarihidir.

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurusunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Selahattin Akyıl*, § 41).

22. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 7 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

23. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

24. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurusunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

25. Başvurucu yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuş, manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

26. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

27. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurusunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

E. Kararın bir örneğinin Ankara 12. İdare Mahkemesine (E.2008/1200, K.2008/1620) **GÖNDERİLMESİNE**,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 19/7/2017 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Recai AKYEL